

Díky laskavosti našeho Vzdělávacího střediska pokračuje **výuka angličtiny**, nyní však každý pátek od 15 do 16ti hodin. Pak někdy následuje **kulturní program** s přátelským posezením. Program bývá oznámen samostatně. Těšíme se na Vaši účast.

Na plzeňské náměstí opět dorazily americké tanky, stejně jako před sedmdesáti lety.

Do Plzně mířili tisíce lidí a ve městě zahaleném do praporů z pruhů a hvězd je čekala řada atrakcí. Už pátek odpoledne byl slavnostně odhalen pomník generála Pattona pod Velkým divadlem, v sobotu dopoledne se pak konala beseda s veterány. Ze Spojených států a Belgie jich letos dorazily dvě desítky. Milovníci historie mohli navštívit autentické kempy US army v Borském parku nebo si počkat do neděle na tradiční průjezd konvoje dobových vojenských vozidel. Letos tak městem proojela kolona čítající tři stovky strojů. Moderní techniku pak prezentovala armáda na střelnici plzeňských Lobzích.

Nabitý program pak opakoval pacifikaci posledních hnízd odporu na náměstí, kde US armáda likvidovala odstřelovače z věže plzeňského kostela. Do akce se zapojilo i několik shermanů, řada dalších obrněnců pamatujících druhou světovou válku a dále sto padesát nadšenců z českých, evropských i zámořských klubů vojenské historie. Rekonstrukce osvobozovacích bojů vypadala autenticky, i když neseděla v čase. Ve skutečnosti dorazila americká 16. obrněná divize do Plzně až 6. května ráno - a lišilo se i počasí. „Tenkrát při příjezdu Američanů pršelo, je to vidět i na dobových fotografiích,“ řekl Právu Ivan Rollinger z muzea Patton Memorial Pilsen. To, že Pattonovy jednotky ostřelovali němečtí fanatici z řady míst včetně ochozu kostela, je fakt. „Ještě při rekonstrukci katedrály v devadesátých letech se našly ve věžních hodinách kulky a stopy po střelách,“ připomněl Rollinger. Z teras hotelu Central je pozdravili veteráni, kteří válku a osvobození Plzně zažili na vlastní kůži, a poklonu jim vysekla i vnučka generála Pattona Helen Pattonová: „Jsem nadšená. Jste opravdoví profesionálové.“ Pak se rozezněl swing, kterému patřil celý prodloužený víkend, především však sobotní večer, kdy to v centru vypadalo jako tenkrát „v čtyřicátém pátém“. Ve městě a jeho okolí se konaly desítky dalších doprovodných akcí. Plzeňské Slavnosti svobody se završily ve středu 6. května slavností se vzpomínkovým aktem u pomníku Díky, Ameriko!

Neděle 6. května 1945: Když se Patton vrátil z kostela, byl přivolan k telefonu. Na lince byl Bradley a předával mu Eisenhowerovy rozkazy. „Georgi, demarkační linie je pro V. a XII. sbor závazná,“ řekl Bradley. „Dále nesmíte – opakují, nesmíte – provádět průzkum hlouběji než osm kilometrů severovýchodně od Plzně. Ike (Eisenhower) v téhle pokročilé fázi nechce žádné mezinárodní komplikace.“ Patton byl sice zklamán, nicméně souhlasil, že se bude Eisenhowerovými rozkazy řídit. Jednotky 2. pěší a 16. obrněné divize se mezitím urychleně přesouvaly na Plzeň. Podplukovník Matt Konop byl již 4. května vyslán, aby poblíž města rozmístil předsunutou hlídku. Druhá divize mu šla Sudetami v patách a cestou se setkávala s otrhanými kolonami nacistů, z nichž někteří jeli na povozech tažených koňmi. Obyvatelstvo bylo vůči Američanům nepřátelské a země,

jak uvedl kapitán Charles MacDonald, byla podivná – „ani německá, ani česká.“ Když Druhá divize postupovala mezi apatickými, někdy nevládnými stoupenci nacistů a kolem nyní nebráněných pevností československé „malé Maginotovy linie“, Američané cítili, že konec války již nemůže být daleko.

Jak se jednotky přibližovaly směrem k Plzni (která byla oficiálně osvobozena o den dříve 16. obrněnou divizí), zaznamenaly změnu v postojích obyvatel. Namísto bílých kapitulčních vlajek se objevovaly roztroušené červenomodrobílé české vlajky. Lidé váhavě mávali zpoza zavřených oken. A pak náhle vojákům vyšel vstříc jásající dav nadšených Čechů mávajících vlajkami. „Projeli jsme Sudetami do skutečného Československa,“ napsal MacDonald, „a civilisté v hustých řadách lemovali ulice. Bylo to znovu jako v Paříži, stejně rozjásané tváře, stejně nadšení z osvobození.“ Když Američané vjeli do Plzně, lidé

volali „Nazdar, nazdar!“ Cesty i vozidla jednotek pokrývaly květiny a mladé dívky i starší muži a ženy k vojákům přibíhali s polibkem. Pak se MacDonald i přes vřelé přijetí zachvěl, když projížděl kolem baterií 88mm protiletadlových kanónů, které dříve bránily plzeňské Škodovy závody. Na velitelství Druhé divize, které se nacházelo ve městě, obdržel Matt Konop skvělou, avšak stále ještě tajnou zprávu. Válka už brzy skončí. Konop jako Američan českého původu stále ovládal svůj rodný jazyk. Jeho velící generál, Walter M. Robertson, navrhl, aby Konop na další večer pozval čelné představitele občanů, umělce a další, kteří válku přežili, jako generálovny hosty do bývalého nacistického velitelství plzeňské oblasti – nyní velitelského stanoviště Druhé divize. Mělo jít o významnou slavnostní akci.

Pro další jednotky Třetí armády byl 6. květen dnem rychlého postupu vpřed. První divize se na severu při postupu na Karlovy Vary setkala s mírným odporem. Hlavní silnice z Chebu na Falknov (Sokolov) intenzivně ostřelovala nacistická 88mm protitanková děla — každé z nich musela pěchota zničit, než se mohly americké tanky dát do pohybu. Divize osvobodila Sangerberg, Kynšperk a další města, zatímco Devátá obrněná divize vjela do Rudolce. Na jihu se XII. sbor rozvinul po celém prostoru od Klatov po Strakonice a východně po Písek na demarkační linii. Další jednotky vyrazily k linii tvořené Vltavou v Českém Krumlově jihovýchodně od Volar. Po celý den pokračoval boj proti roztroušeným nacistickým jednotkám a oddílů XII. sboru bránily mosty přes Vltavu před agresivními výpady nepřátelských hlídek, které se snažily odpálit dříve rozmístěné dynamitové nálož.

Oslavy proběhly ve více našich městech: vlevo je obrázek z Plzně a vpravo z Rokycan.

70 LET

Sedmdesátka ve věku je číslo dost vysoké. V životě sedmdesátníků se může přihodit leccos velikého, příjemného ale i smutného následkem různého zla a násilí. Máme-li ale po 70 letech vzpomínat na příběhy a události, které se tehdy odehrály a nyní jsou už sluhou historií, vzpomínáme a připomínáme si v oslavách ponejvíce ty věci milé a kladné. Připomínáme si je i proto, že jsme nějak přesvědčeni, že i my jsme se na oněch milých a kladných věcech sami podíleli. Náš podíl nebyl malý, jak by se zdálo. Měli jsme málo síly ale inspirovali jsme TY, kteří byli nejen mnohem silnější ale byli schopni a předurčení to dobré a konečné dovézt úspěšně do cíle. Ten cíl se jmenuje-svoboda, ti předurčení byli Američané a těm jsme přišli při oslavách 70 let osvobození západních Čech pedákovat, popřát hodně zdraví a síly a zamávat. Snad pro setkání zavou, jindy, snad za rok, snad nezapomeneme.

My členové pražské pobočky SPUSA jsme jeli prodechnutí touto myšlenkou na oslavy do Plzně a do Rokycan.

Sedmička samostatná nebo i ve větším čísle je prý šťastné číslo. A nás bylo vlastně také sedm. Věkem od 4 do 84 let. Štěstí jsme měli nejen překrásným počasím ale i perfektní organizací oslav v obou městech, viděli jsme tváře pravých válečných veteránů, ještě stále úsměvných. Mohli jsme poděkovat a popřát samotnému synovi generála, který v r. 1945 osvobodil Plzeň.

Město zůstalo titul "Evropské město kultury" na 100 procent. V průběhu těch mnoha let od r. 1945 každoročně přibývaly opravy domů, celých ulic, parků a historické architektury. Výstavba města Plzně vyvrcholila v plánované dny oslav od 1. do 6. května 2015. Na 19 lokalitách bylo nabídnuto množství programů společenských, historicko vojenských, hudebních, tanečních, sportovních, církevních (Bohořluby Svobody) a lidových veselí. Důležitými body vzpomínek byly květinové a písní akce u pomníku G.S.Pattona, u památníku 2.pěší divize, 16.obrněné divize, československých vojáků a letců bojujících na západní frontě. Vyvrcholení byla inscenace příjezdu americké armády v květnu 1945 a posléze mohutná kolona zachovalé americké historické military (Convoy of Liberty) v Klatovské třídě a na náměstí Republiky. Své jsme žasli nad krásou

zachovalých rozmanitých vozidel tehdejší americké vojenské techniky. Organizace nebo soukromníci jí opatrují celá ta léta téměř s mateřskou láskou. Hrdě jí předvádějí každým rokem, nezapomenou ani na dobové uniformy a jsou hrdě posazeni na svých strojích jako tehdejší praví osvoboditelé. Na podiu jsme, kromě americkému swingovému orchestru, mohli tleskat i vnučce generála Pattona, která si pár písní zaspívala s orchestrem a sympatické skotské vokální skupině "Spitfire Girls" která doplnila zpěv i taneční improvizacemi.

V Plzni vládla pestrost programu několika dní. V Rokycanech jsme díky místním organizátorům a dobrovolným heroům viděli setkání K.H.Franka se svou německou skupinou a setkání tehdejší Rudé armády s americkou na demarkační čáře. Scény byly dramatické a naprosto přesvědčivé. Setkání obou armád bylo doplněno tanky a jinou těžkou mechanizací. Hlavně v rokycanských scénách bylo patmo jak těžce se muselo do posledních chvil bojovat za dobro jménem:Svoboda proti onomu zlu jménem: německý nacismus.

A i když je Plzeň asi desetkrát menší než Praha-tak zato byla návštěva oslav v Plzni asi desetkrát větší než v Praze. Proto jsme tam také rádi jeli. Bylo tam O.K. i prima a kývali jsme se i při swingové " In The Mood ".

Pojeďte příště s námi, bude to také "v náladě"

Zbyněk Liška

Dovolují si připomenout možnost placení členských příspěvků. Můžete osobně nebo přímo na náš účet, který má čís: 135 135 383/ 0300 Poštovní spořitelny, tj. kdekoliv na poště nebo z bankomatu. Současně připomínám i prosbu na zaslání vašich příspěvků do Občasníku. Za pražskou pobočku Petr Jílek